

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Banková únia v EÚ

Prednáška pre študentov
Ekonomicko-správni fakulta
Masarykova univerzita
Brno, 29. marec 2017

Jozef Makúch
guvernér
Národnej banky Slovenska

ŠTRUKTÚRA PREZENTÁCIE:

- **Formovanie Bankovej únie v EÚ**
- **Jednotný mechanizmus dohľadu**
 - rozdelenie úloh a rozhodovanie v rámci SSM
 - záťažový test
 - aktuálny stav
 - priority dohľadu na rok 2017
- **Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií**
 - architektúra SRM z pohľadu rozhodovacích právomocí
 - aktuálne návrhy zmien v BRRD a Nariadení SRM
- **Jednotný systém ochrany vkladov**

Prečo Banková únia?

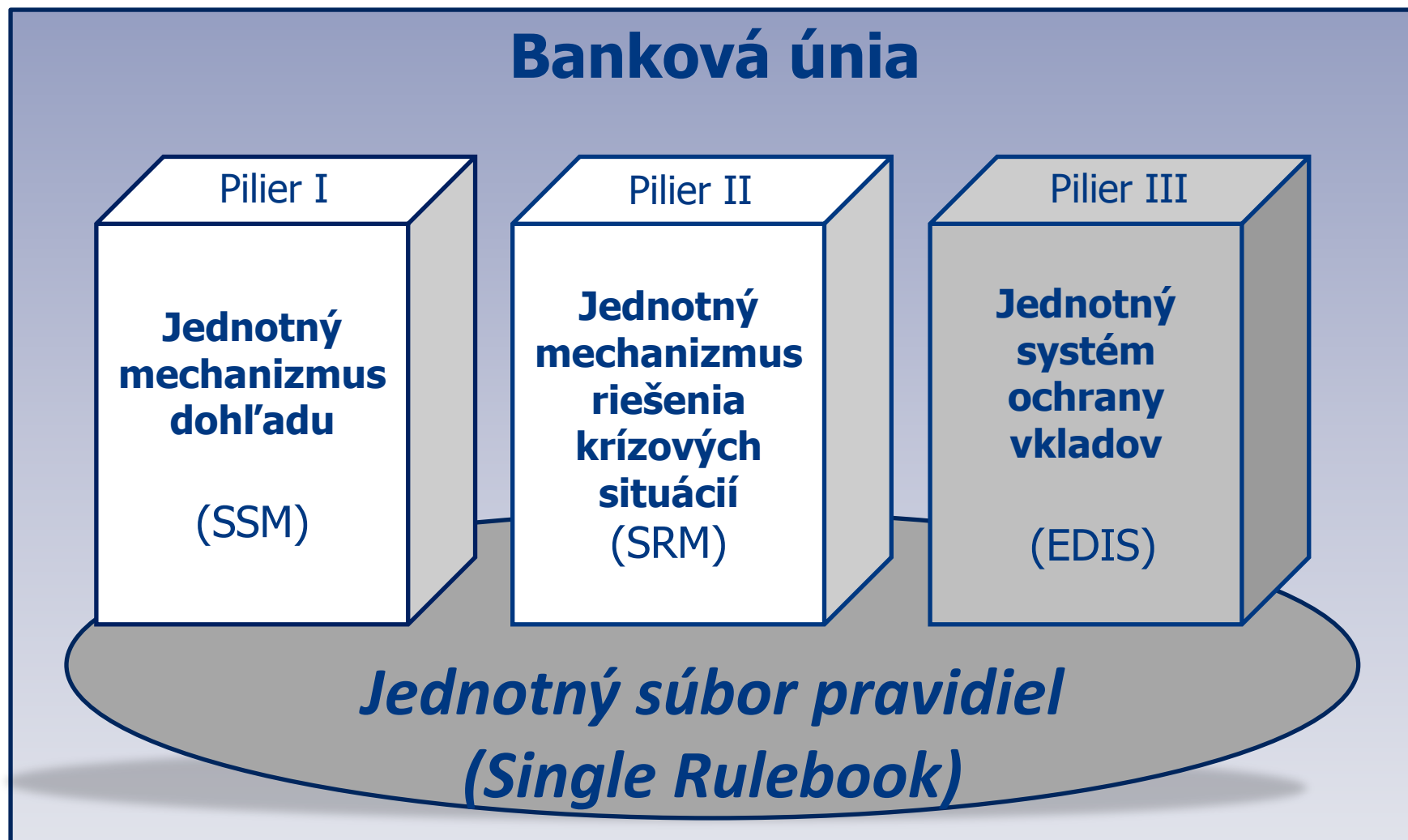
Účelom bankovej únie je dosiahnuť, aby bolo bankovníctvo v Európe:

- **Transparentnejšie** – uplatňovanie spoločných pravidiel a administratívnych noriem týkajúcich sa dohľadu nad bankami, ich ozdravenia a riešenie ich krízových situácií.
- **Jednotné** – uplatňovanie rovnocenného prístupu k vnútroštátnym a cezhraničným bankovým činnostiam a odstránenie závislosti finančného zdravia bánk od krajín, v ktorých pôsobia.
- **Bezpečnejšie** – včasné intervencie, ak sa banky ocitnú v ťažkostiach, v snahe zabrániť ich zlyhaniu a v prípade potreby efektívne riešenie ich krízových situácií.

Potreba vytvoriť bankovú úniu sa ukázala počas finančnej krízy z roku 2008 a následnej krízy štátneho dlhu. Stalo sa zrejším, že predovšetkým v menovej únii, akou je eurozóna, sa môžu problémy spôsobené úzkym prepojením medzi financiami sektora verejnej správy a bankovým sektorom jednoducho preniesť cez hranice krajín a spôsobiť finančné ťažkosti v ďalších krajinách EÚ.

Banková únia

ECB prevzala kompetencie dohľadu 4. novembra 2014

Regulácia SSM:

- Nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad všetkými úverovými inštitúciami v zúčastnených členských štátoch (cca 4500 dohliadaných subjektov).
- ECB je **priamo** zodpovedná za výkon dohľadu nad tzv. **významnými bankami** na konsolidovanej aj subkonsolidovanej úrovni.
- ECB vykonáva dohľad **nepriamo** nad tzv. **menej významnými bankami**.

Klasifikácia úverových inštitúcií podľa významnosti:

- **veľkosť** (celková hodnota aktív presahuje 30 mld. eur),
- **dôležitosť pre hospodárstvo** Únie a ktoréhokoľvek zúčastneného členského štátu (pomer celkových aktív banky k HDP zúčastneného členského štátu prevyšuje 20 %, ak celková hodnota jej aktív nie je nižšia ako 5 mld. eur, tri najväčšie banky v štáte),
- banka požadovala alebo získala **verejnú finančnú pomoc**,
- **významnosť cezhraničných činností**.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Rozdelenie úloh v rámci SSM

ECB s NCA

Významné banky

(cca 126 bánk, ktoré predstavujú spolu takmer 82% celkových bankových aktív v eurozóne)

Dohľad je založený na **spoločných dohľadových tímoch** (Joint Supervisory Teams - JST) vytváraných z koordinátora JST (zamestnanec ECB) a členov JST - zamestnancov národných orgánov dohľadov (NBS) a ECB.

ECB

priamy
dohľad

monitoruje systém

nepriamy
dohľad

JST

významné
inštitúcie

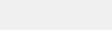

horizontálne odbory

poskytujú podporu

NCA

menej významné
inštitúcie

NCA

Menej významné banky

(cca 3200 bánk, tj. 18% bankových aktív eurozóny)

Dohľad **naďalej** vykonáva **národný orgán dohľadu**, pričom výkon dohľadu je zo strany ECB upravený Jednotnými štandardmi dohľadu nad menej významnými bankami.

Proces výkonu dohľadu je **monitorovaný ECB**, napr. formou zasielania návrhov rozhodnutí ECB o uložení sankcie pred schválením finálneho rozhodnutia.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Významné a menej významné inštitúcie v rámci SSM po ročnom hodnotení v roku 2016

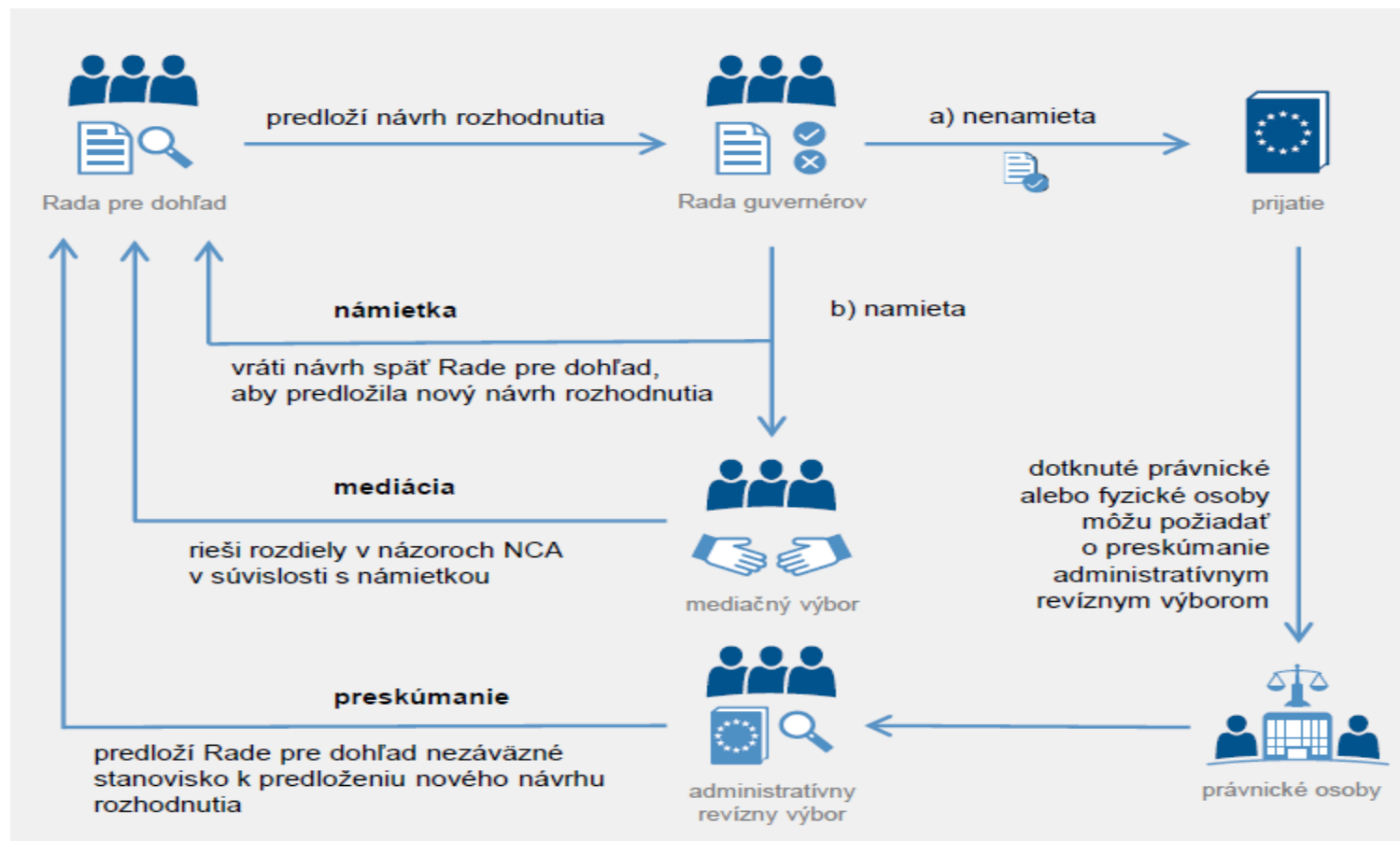
	Celkové aktíva (v mld. €)	Počet subjektov	
		na konsolidovanej úrovni	na samostatnej úrovni
Významné inštitúcie	21 114,75	127	951
Menej významné inštitúcie	5 354,62	2 972	3 275
Spolu	26 469,37	3 099	4 226

Celkové aktíva k 30. decembru 2016 s referenčným dátumom 31. decembra 2015 (alebo najnovšie dostupné); referenčný dátum pre skupiny menej významných inštitúcií predstavuje 15. november 2016.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Rozhodovanie v rámci SSM

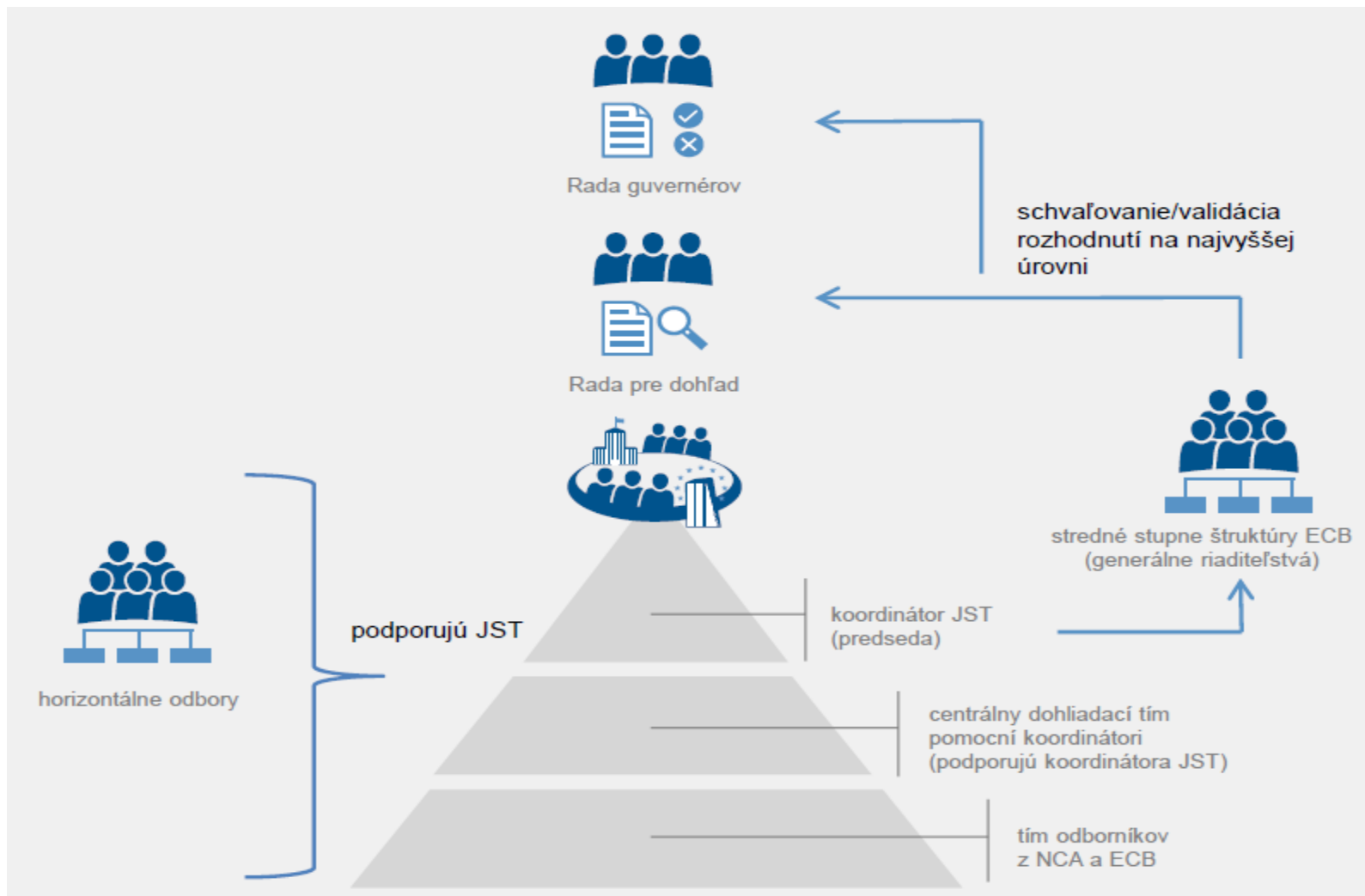

Prijímanie rozhodnutí je založené na postupe vychádzajúcom z implicitného súhlasu – ak Rada guvernérov v rámci stanovenej časovej lehoty (max. 10 pracovných dní) nevznesie voči návrhu rozhodnutia Rady pre dohľad žiadne námietky, rozhodnutie sa považuje za prijaté.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Fungovanie spoločných dohliadacích tímov (JST)

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu

Single Supervisory Mechanism (SSM)

NBS:

- **Pracovníci NBS sú členmi spoločného dohľadového tímu** ECB danej bankovej skupiny. Napríklad za Slovenskú sporiteľňu, a.s., sú členmi spoločného dohľadového tímu ERSTE Group.
- **Pripravuje** návrhy rozhodnutí za lokálnu banku, detailne analyzuje finančnú situáciu banky a pripravuje jej hodnotenie.
- **Navrhuje** plán dohľadu nad bankou, kontroluje dodržiavanie všeobecne záväzných predpisov (zákony SR, opatrenia NBS, nariadenia EÚ) a usmernení (metodické usmernenia NBS, a Európskeho orgánu pre bankovníctvo – EBA).
- **Koordinuje** dohľadové aktivity na lokálnej úrovni.

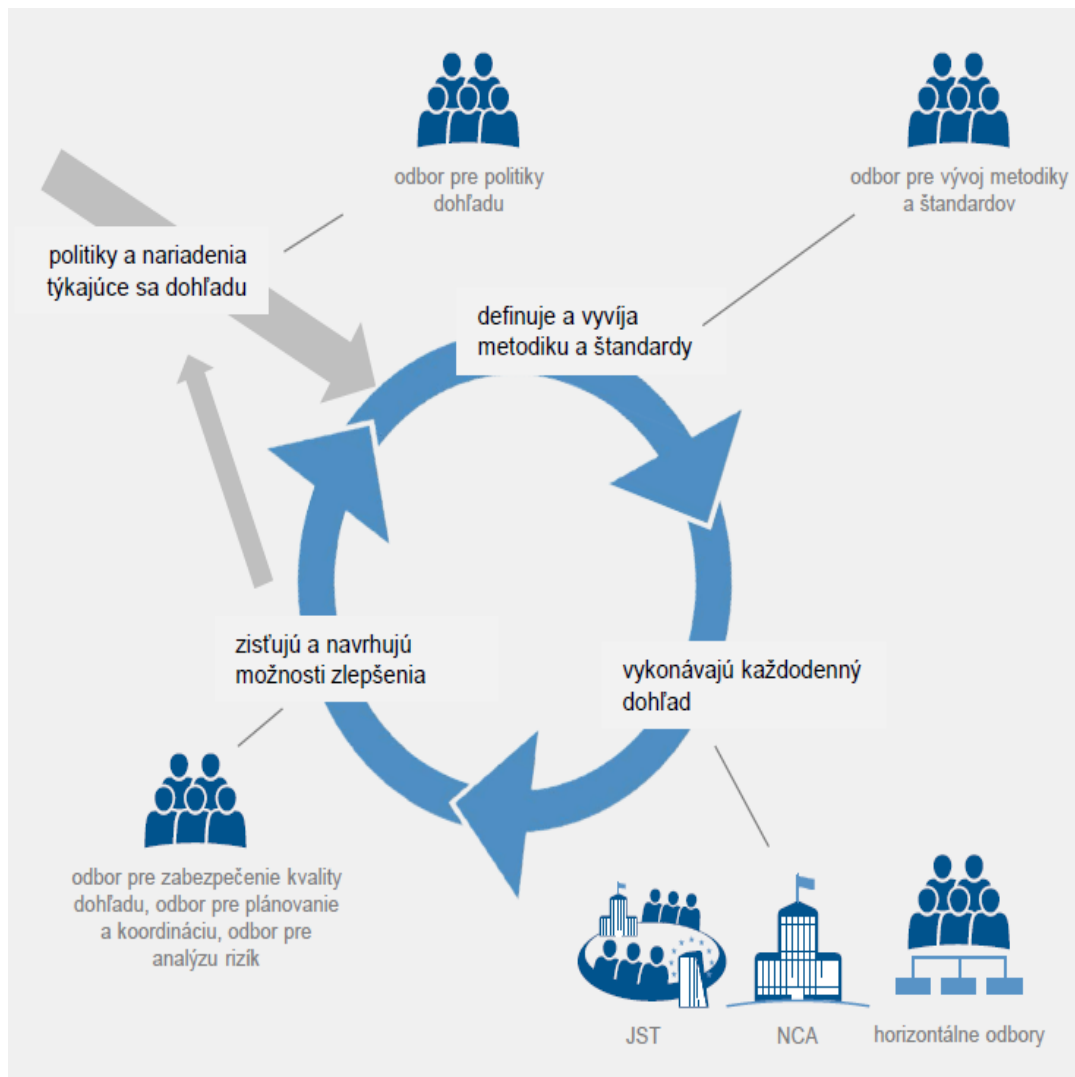
ECB:

- **Schvaľuje** rozhodnutia (napríklad rozhodnutie o potrebe kapitálu a likvidity), schvaľuje hodnotenia bánk.
- Nastavuje procesy výkonu dohľadu.
- **Koordinuje** dohľad nad celou bankovou skupinou.
- Analyzuje banky na úrovni Eurozóny.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Cyklus dohľadu

Proces dohľadu nad úverovými inštitúciami možno považovať za cyklus: politiky regulácie a dohľadu sú základom činností dohľadu a rozvoja metodík a štandardov dohľadu.

Skúsenosti z praktického uplatňovania metodík a štandardov sa využívajú v rámci plánovania činností dohľadu na ďalší cyklus. Plánovanie zahŕňa analýzu hlavných rizík, slabých miest a strategických priorít dohľadu.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu

Single Supervisory Mechanism (SSM)

Prínosy

- zriadenie **spoločných dohľadových tímov**,
- **lepšie poznanie** situácie v celej bankovej skupine, komplexnejšie vnímanie lokálnej banky v bankovej skupine,
- **koordinácia a harmonizácia** procedúr, činností dohľadu a plánovania v rámci konsolidovanej skupiny,
- **harmonizácia spoločných rozhodnutí** ohľadne kapitálu a likvidity banky,
- **zjednotené hodnotiace procesy** výrazne napomáhajú lepšiemu pochopeniu rizikového profilu banky,
- **koordinovanie lokálnych aktivít** s aktivitami vykonávanými na skupinovej úrovni.

Výzvy

- potreba **harmonizácie** národných legislatív, najmä s ohľadom na tzv. národné voľby podľa CRR/CRD vykonávané v súlade s národnou legislatívou,
- **rôzna kultúra, nastavenie dohľadov a prax dohľadu** v 19 krajinách,
- **jazyk** – pracovný jazyk v rámci SSM je angličtina, pracovný jazyk na lokálnej úrovni je lokálny (interné predpisy bánk, zmluvy s klientmi, obchodné podmienky a pod. sú väčšinou v slovenčine),
- **zložité (komplexné)** rozhodovacie mechanizmy (návrh na úrovni národného orgánu dohľadu, rozhodnutie na úrovni ECB Supervisory Board, tzv. non-objection procedure na úrovni Governing Council).

Aktuálny stav

Hlavné aktivity spoločných dohľadových tímov v roku 2016:

- výkon ročného hodnotenia bánk – tzv. proces posúdenia a hodnotenia dohľadom (SREP – Supervisory Review and Evaluation Process),
- spoločné rozhodnutia ohľadne požiadaviek na kapitál a likviditu.

Ďalšie významné činnosti v roku 2016:

- nastavenie a úprava procedúr spoločných dohľadových tímov,
- harmonizácia legislatívnych pravidiel v oblasti národných volieb - Nariadenie ECB 2016/445 o využívaní možností a právomocí dostupných v práve Únie a tzv. Guide **pre významné banky**.

Priority dohľadu na rok 2017:

- hodnotenie obchodných modelov bánk a ziskovosti,
- kreditné riziko najmä so zameraním na mieru zlyhania a koncentráciu,
- riadenie rizík.

Zátťažový test Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) na úrovni EÚ

Zátťažový test na úrovni EÚ zahŕňal 37 veľkých významných inštitúcií, ktoré celkovo predstavujú približne 70% bankových aktív spadajúcich pod európsky dohľad. Celkovo sa záťažovému testu podrobilo 51 bánk. Výsledky boli zverejnené 29. júla 2016.

Zátťažový test SREP bankového dohľadu ECB

V rámci procesu SREP boli do záťažového testu SREP, vykonávaného bankovým dohľadom ECB, zahrnuté všetky významné inštitúcie, ktoré sa nezúčastnili na záťažovom teste EBA na úrovni EÚ. Test bol zameraný na ďalších 56 významných inštitúcií v eurozóne.

Zameranie záťažového testu:

Analýza vývoja kapitálovej pozície bánk za predpokladu statickej súvahy do roku 2018, a to v základom aj v nepriaznivom scenári.

Nepriaznivý scenár zohľadňuje 4 systémové riziká:

1. prudký nárast momentálne nízkych globálnych výnosov z dlhopisov,
2. slabé vyhliadky ziskovosti bánk v prostredí slabého nominálneho rastu a bilančných úprav,
3. rastúce obavy o udržateľnosť dlhu vo verejnom a nefinančnom súkromnom sektore v prostredí slabého nominálneho rastu,
4. potenciálne napätie v rýchlo rastúcom sektore tieňového bankovníctva znásobené rizikom kontaminácie a likviditným rizikom.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu

Single Supervisory Mechanism (SSM)

Záťažové testy na úrovni EÚ sú **testami solventnosti** – overujú, či banky po zaznamenaní strát súvisiacich so zmenou ekonomických podmienok zostanú solventné.

Záťažový test EBA 2016 vychádza zo situácie banky k 31.12.2015 a následne simuluje rôzne scenáre stanovené Európskou komisiou a Európskym výborom pre systémové riziká (ESRB) na základe metodiky EBA. Test kladie dôraz na zlyhané úvery banky, ktoré v nepriaznivom scenári vedú k dodatočným úverovým stratám.

20.3.2017 ECB zverejnila všeobecné zásady postupu bánk pri riešení problémových úverov (NPL – Non-performing loan). Napríklad v rámci stratégie znižovania stavu NPL musia banky zabezpečiť, aby vedúci pracovníci boli motivovaní ju realizovať a riadiace orgány bánk stratégiu aktívne riadiť.

Z výsledkov záťažového testu vyplýva:

- Bankový systém dokáže čeliť aj výrazne nepriaznivejším vplyvom, než aké boli nasimulované v rámci komplexného hodnotenia v roku 2014, pri zachovaní rovnakej priemernej úrovne kapitálu aj po záťažovom teste.
- Najrelevantnejšími faktormi spôsobujúcimi rozdiely vo výsledkoch testu v základnom a nepriaznivom scenári boli zvýšené úverové straty, nižšie čisté úrokové výnosy a vyššie straty z precenenia pozícií trhových rizík.
- Nepriaznivý vplyv na úverové straty a čisté úrokové výnosy – horšie výsledky dosahujú vo všeobecnosti banky s nižšou kreditnou kvalitou a vyššou úrovňou NPL.

Ďalej z výsledkov záťažového testu vyplýva:

- 37 bánk pod priamym dohľadom ECB vstupovalo do záťažového testu na úrovni EÚ s vyšším koeficientom vlastného kapitálu Tier 1 (CET1) na úrovni 13% (záťažový test EÚ v roku 2014 vykázal hodnotu 11,2%) .
- V nepriaznivom scenári vývoja došlo k priemernému zníženiu kapitálu CET1 o 3,9 percentuálneho bodu (záťažový test EÚ v roku 2014 preukázal úbytok o 2,6 p.b.) – prísnejšia metodika. Výsledná priemerná výška koeficientu CET1 na úrovni 9,1% - vyššia než v záťažovom teste v roku 2014 (úroveň 8,6%).
- Účelom testu nebolo určiť, ktoré banky test zvládli a ktoré nie.

K priemernému zníženiu kapitálu o 3,9 percentuálneho bodu v nepriaznivom scenári záťažového testu došlo v dôsledku viacerých rizikových faktorov. Kľúčové boli nasledujúce riziká:

- kreditné riziko, ktorého podiel na celkovom znížení kapitálu CET1 predstavoval v priemere 3,8 percentuálneho bodu,
- trhové riziko, ktorého podiel predstavoval v priemere 1,1 percentuálneho bodu, najmä v dôsledku strát z precenenia aktív oceňovaných v reálnej hodnote,
- operačné riziko, ktorého podiel bol v priemere 0,9 percentuálneho bodu, a to v dôsledku projektovaných strát vyplývajúcich z rizika konania, prvku po prvýkrát zavedeného v tohtoročnom teste.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu

Single Supervisory Mechanism (SSM)

Aktuálne návrhy zmien v CRR a CRD:

23.11.2016 Európska komisia zverejnila:

- návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013 (CRR),
- návrh smernice, ktorým sa mení smernica č. 2013/36/EÚ (CRD).

Dôležité zmeny v CRR z hľadiska možných dopadov na SSM:

- Zavádza sa možnosť udelenia výnimky z uplatňovania **prudenciálnych požiadaviek** na individuálnom základe v prípade cezhraničnej konsolidovanej skupiny (v súčasnosti len v rámci jedného členského štátu).
- Upravuje sa udeľovanie výnimky z uplatňovania požiadaviek na **likviditu** na individuálnom základe (v súčasnosti len na dcérske spoločnosti v rovnakom členskom štáte ako matka).
- S cieľom predísť **nedostatku kapitálu a likvidity** na úrovni dcéry sa navrhuje, aby matka, ktorej dcéra dostala výnimku na individuálnom základe, **ručila** za záväzky dcéry do výšky požiadavky na vlastné zdroje, resp. do výšky čistého odtoku likvidity.
- SR tieto zmeny **nepodporuje**. Dôvod: rozšírenie výnimiek vedie k oslabeniu prudenciálnej regulácie a potenciálnemu ohrozeniu finančnej stability. Ručenie poskytnuté matkou nie je postačujúca náhrada na zachovanie efektívnej prudenciálnej regulácie.

Dôležité zmeny v CRD z hľadiska možných dopadov na SSM:

- Zužuje sa perspektíva procesu posúdenia a hodnotenia dohľadom (SREP). Dôvod: podľa EK môžu požiadavky v rámci SREP znížiť efektívnosť nástrojov na makro-úrovni.
- Zavádza sa inštitút odporúčania orgánu dohľadu na optimálnu výšku kapitálu, ktoré bude predmetom spoločného rozhodnutia orgánov dohľadu na konsolidovanej úrovni.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Celková kapitálová primeranosť a jej zložky v jednotlivých referenčných obdobiach

(v %)

Ukazovateľ	3Q 2015	4Q 2015	1Q 2016	2Q 2016	3Q 2016
Kapitál CET1	12,77 %	13,52 %	13,31 %	13,52 %	13,70 %
Kapitál Tier 1	13,59 %	14,34 %	14,19 %	14,40 %	14,59 %
Celková kapitálová primeranosť	16,06 %	16,85 %	16,65 %	16,96 %	17,19 %

Zdroj: ECB.

Poznámka: Významné inštitúcie na najvyššej úrovni konsolidácie, za ktoré sú dostupné údaje zo spoločného vykazovania kapitálovej primeranosti (COREP) a finančného vykazovania (FINREP). Zoznam bánk za jednotlivé referenčné obdobia sa môže líšiť v dôsledku zmien v zozname významných inštitúcií a vzhľadom na to, že banky začali uplatňovať vykazovanie podľa FINREP. Konkrétne v druhom a treťom štvrtroku 2015 bolo do zoznamu zaradených 102 bánk, v poslednom štvrtroku 2015 ich bolo 117 (v dôsledku nárastu vykazovacích povinností podľa FINREP), v prvom štvrtroku 2016 išlo o 123 bánk a v druhom štvrtroku 124 bánk (z dôvodu zmien v zozname významných inštitúcií a vykazovacích povinností podľa FINREP). Počet subjektov za referenčné obdobia by sa mal v budúcnosti stabilizovať, pričom zmeny môžu vyplývať z úprav zoznamu významných inštitúcií na základe jeho preskúmania bankovým dohľadom ECB, ktoré sa realizuje obvykle raz za rok.

Kvalita aktív: NPL a preddavky v jednotlivých referenčných obdobiach

(v %)

Ukazovateľ	3Q 2015	4Q 2015	1Q 2016	2Q 2016	3Q 2016
Pomer NPL	7,31 %	7,03 %	6,85 %	6,61 %	6,49 %

Zdroj: ECB.

Poznámka: Rovnaká vzorka ako v tabuľke 1.

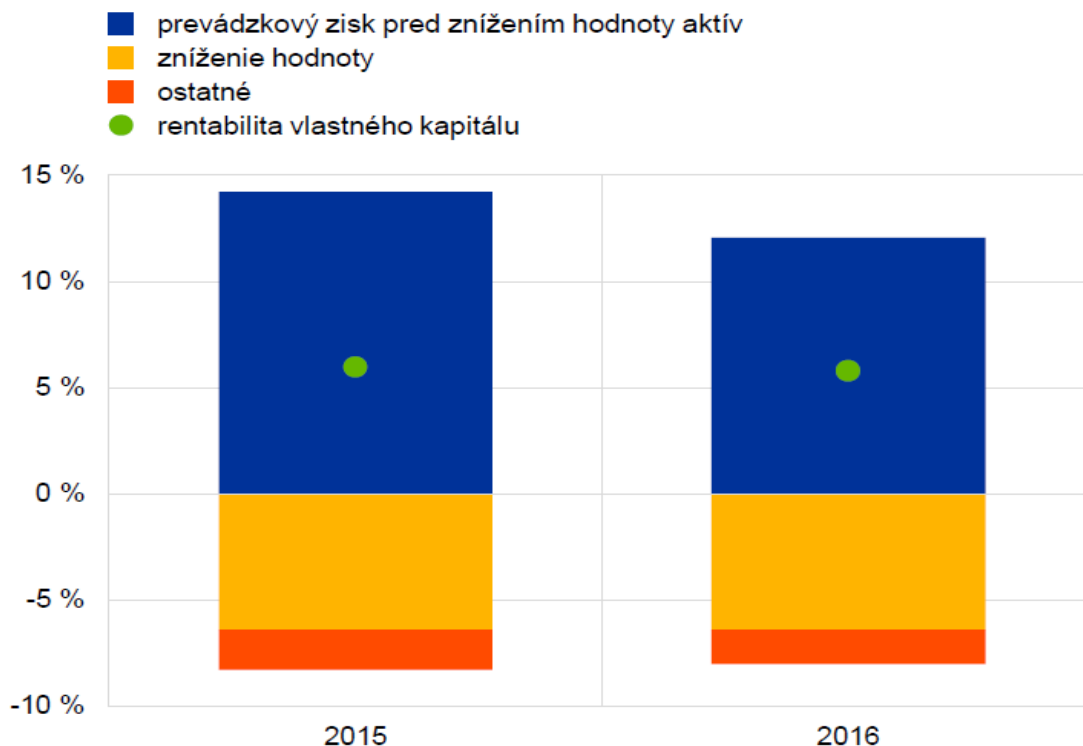
Úvery a preddavky v tabuľkách kvality aktív sa vyjadrujú v hrubej účtovnej hodnote. V súlade s FINREP sa expozície držané na obchodovanie nezohľadňujú, zatiaľ čo pokladničné zostatky v centrálnych bankách a ostatné vklady splatné na požiadanie sa zaratúvajú.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Stabilná úroveň rentability vlastného kapitálu v roku 2016: pokles prevádzkového zisku kompenzovaný nižšou zníženou hodnotou aktív

(všetky položky sú vážené priemery uvádzané v % vlastného kapitálu)

- Ziskovosť významných inštitúcií zostala v roku 2016 stabilná.
- Priemerná ročná rentabilita vlastného kapitálu 5,8% v roku 2016 a v roku 2015 6,0%.
- Celkové úrokové výnosy významných inštitúcií klesli o 3% a to aj napriek miernemu rastu úverov (+0,5%).
- Znížili sa výnosy z poplatkov (medziročne -2,8%) – dôvodom sú nižšie provízie v oblasti správy aktív a kapitálových trhov.

Údaje za oba roky predstavujú anualizované kumulované hodnoty za tretí štvrtrok.

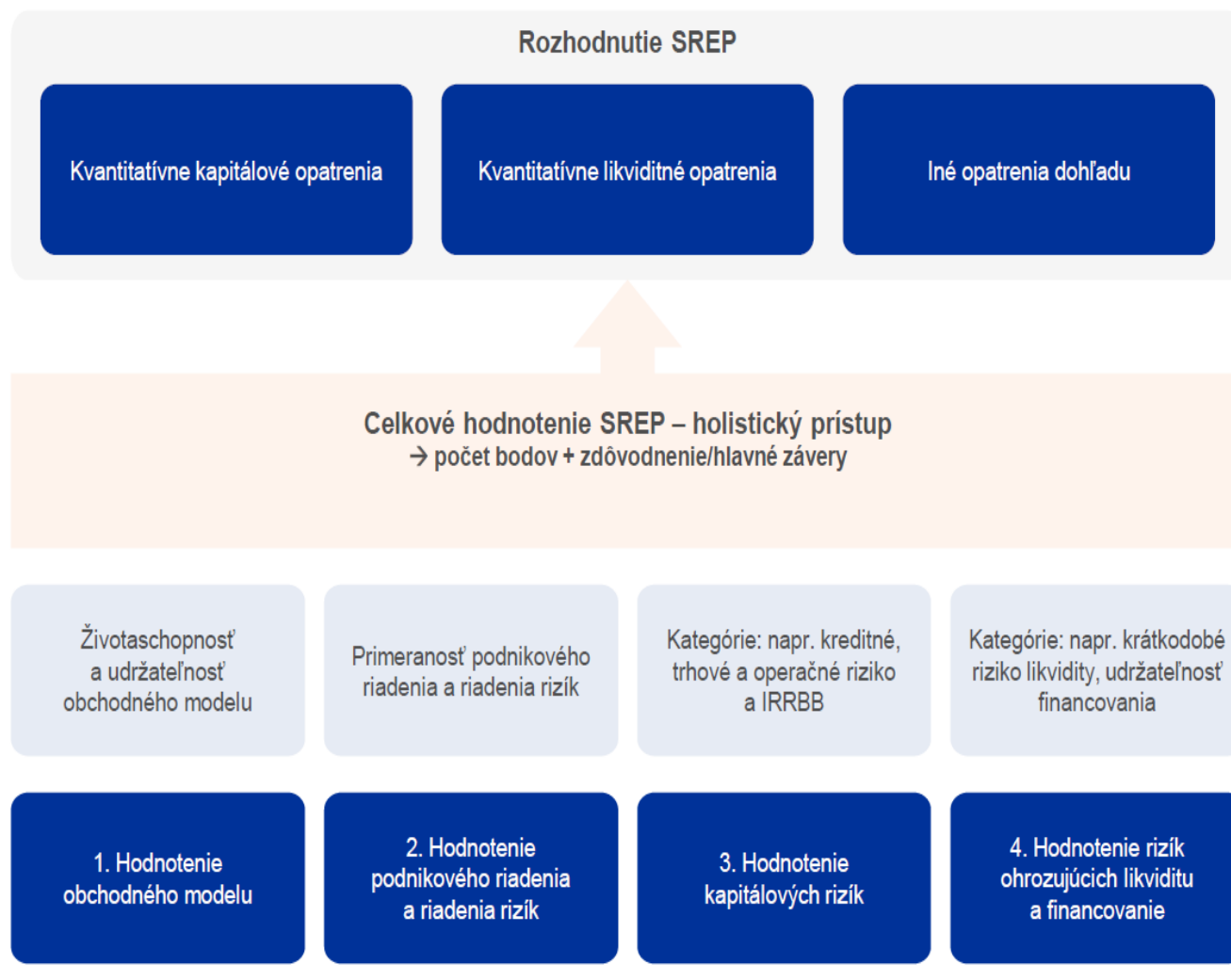
Zdroj: Rámec FINREP (101 významných inštitúcií vykazujúcich údaje IFRS na najvyššej úrovni konsolidácie).

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Metodika SREP v rámci SSM v roku 2016

Vylepšenie metodiky SREP v rámci SSM

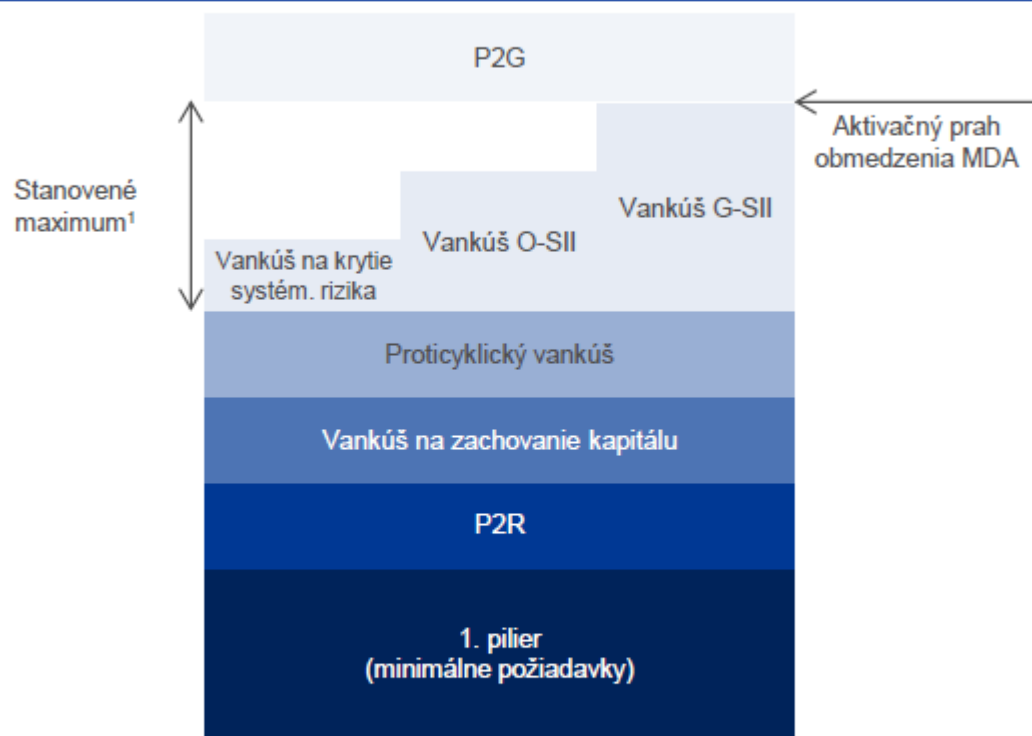

Výsledkom je vyššia korelácia medzi kapitálovými požiadavkami bánk a ich rizikovými profilmi (nárast zo 68% po procese SREP v roku 2015 na 76% po procese SREP v roku 2016). Bol zachovaný všeobecný postup spájania kvantitatívnych a kvalitatívnych faktorov v rámci expertného posúdenia. Do metodiky SREP boli zakomponované výsledky záťažového testu na úrovni EÚ.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Všeobecné odporúčania P2G nie sú zahrnuté do výpočtu MDA

Všeobecné odporúčania 2. piliera (P2G – Pillar 2 guidance) doplnené o požiadavky 2. piliera (P2R – Pillar 2 requirements) predstavujú očakávania dohľadu, pokiaľ ide o kapitál bánk prevyšujúci úroveň záväzných kapitálových požiadaviek (minimálnych a dodatočných), ktorý tvorí doplnok kombinovaného vankúša.

Keďže ide o očakávania dohľadu, odporúčania P2G nie sú zahrnuté do výpočtu maximálnej rozdeliteľnej sumy (MDA – maximum distributable amount) podľa článku 141 smernice o kapitálových požiadavkách (CRD IV).

1) Najbežnejší prípad; špecifické výpočty môžu byť použité v závislosti od spôsobu implementácie článku 131 ods. 15 smernice CRD IV.

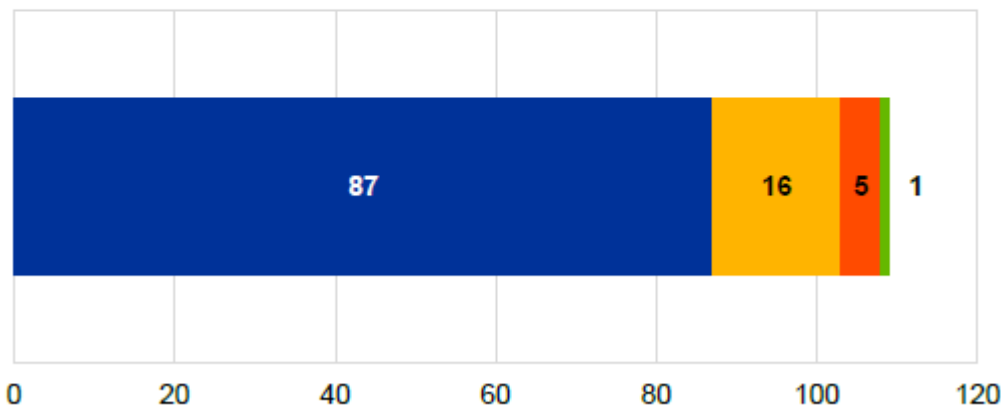
Poznámka: Vyobrazenie nie je v mierke; implementácia stanoviska EBA k maximálnej rozdeliteľnej sume a tlačová správa z 1. júla 2016.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Väčšina hodnotení interných modelov v roku 2016 sa zameriavala na kreditné riziko

- Kreditné riziko
- Trhové riziko
- Kreditné riziko a riziko CVA protistrany
- Operačné riziko

V roku 2016 bolo vo významných inštitúciách začatých 109 hodnotení interných modelov a ECB vydala 88 rozhodnutí týkajúcich sa interných modelov.

V roku 2016 sa koncepčné práce v oblasti interných modelov zameriavali na ciele hodnotenie interných modelov (TRIM - Targeted review of internal models), ktoré sa začne v roku 2017.

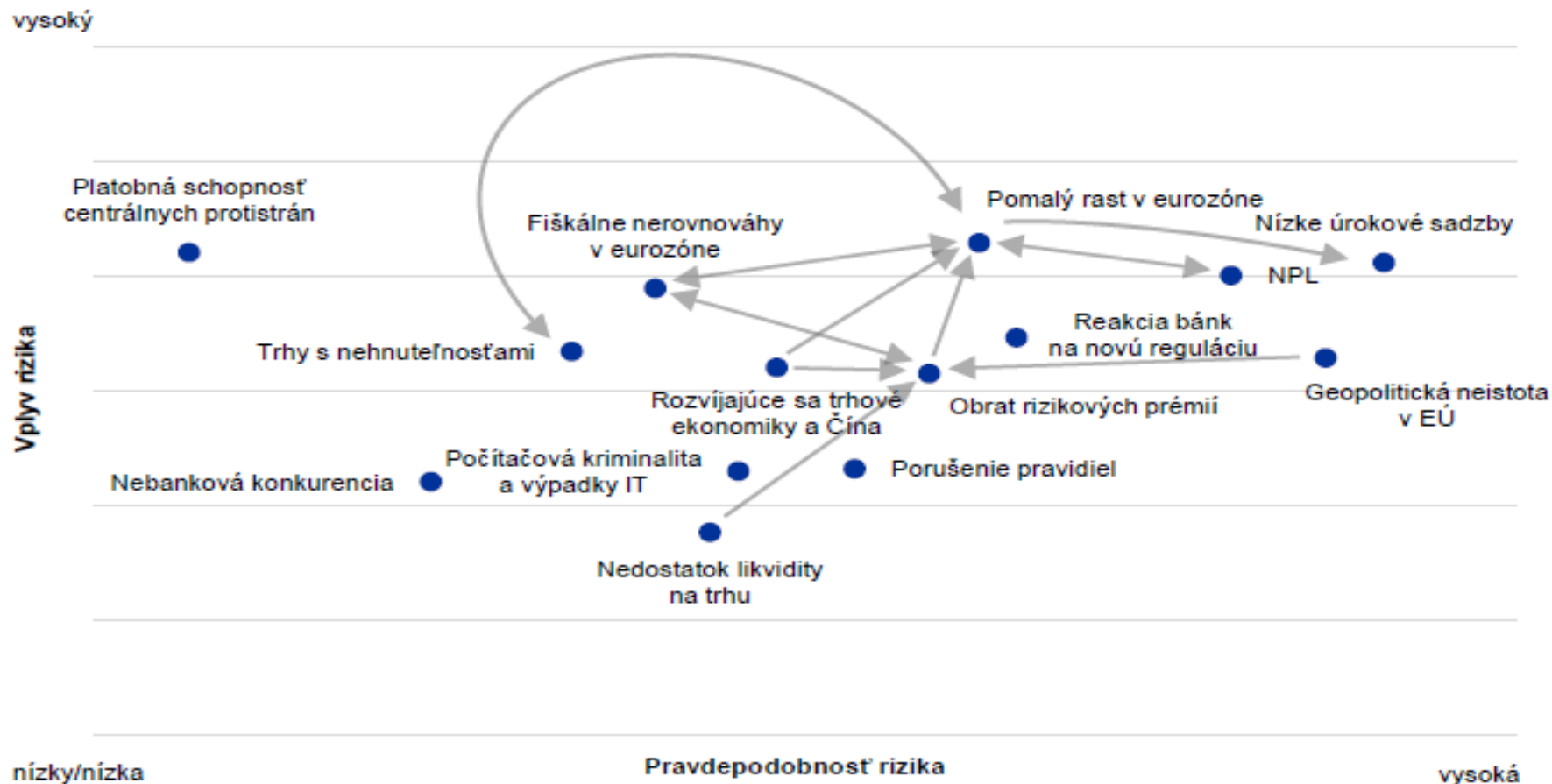
Kreditné riziko: problematika nesplácaných úverov (NPL – non-performing loans).

V 3 štvrtroku 2016 dosahoval vážený priemer hrubého ukazovateľa NPL pre významné inštitúcie 6,49%, v porovnaní s 7,31% v 3 štvrtroku 2015. (z agregovaných údajov za významné inštitúcie sa objem NPL za obdobie 2015-2016 znížil o 54 mld. € a dosiahol hodnotu 921 mld. €).

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Mapa rizík ohrozujúcich bankový systém eurozóny v roku 2017

Zdroj: ECB; šípky predstavujú možné transmisné kanály medzi jednotlivými rizikovými faktormi (zobrazené sú iba hlavné účinky prvého radu); NPL: tento rizikový faktor je relevantný iba pre banky v eurozóne s vysokou úrovňou NPL.

I. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus dohľadu Single Supervisory Mechanism (SSM)

Priority dohľadu na roky 2016 a 2017

Priority 2016	Priority 2017	Činnosti dohľadu na rok 2017 a ďalej	Možné pokračovanie v roku 2018
Obchodné modely a faktory ziskovosti	 Obchodné modely a faktory ziskovosti	Hodnotenie obchodných modelov a faktorov ziskovosti bánk	☐
		Prípravy na brexit – dialóg s bankami	☒
Kreditné riziko	 Kreditné riziko zamerané na NPL a koncentrácie	Nebanková konkurencia/FinTech	☒
		Konzistentný prístup k NPL/expozíciám s odloženým splácaním (napr. hĺbkové analýzy/previerky na mieste)	☒
Kapitálová primeranosť	 Kreditné riziko zamerané na NPL a koncentrácie	Posúdenie prípravenosti bánk na IFRS 9	☐
		Sledovanie koncentrácie expozícií (napr. lodiansky priemysel/nehnutelnosti)	☒
Riadenie rizika a kvalita údajov	 Riadenie rizik	Hodnotenie súladu s BCBS 239 – so zásadami Bazilejského výboru týkajúcimi sa agregácie údajov o rizikách a vykazovania rizík	☐
		TRIM ¹ Kreditné riziko, tržové riziko a modely kreditného rizika protistrany	☒
Likvidita	 Riadenie rizik	Zlepšenie ICAAP ² a ILAAP ³ bánk	☒
		Externé zabezpečovanie (outsourcing)	☒

1) Cílené hodnotenie interných modelov.

2) Interný proces hodnotenia kapitálovej primeranosti.

3) Interný proces hodnotenia likvidity.

Poznámka: Tematické hodnotenia sú zvýraznené tmavomodrým okrajom.

II. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií. Single Resolution Mechanism (SRM)

Prečo SRM?

Je to dôsledok globálnej finančnej krízy, ktorá poukázala na nepostačujúcu reguláciu a koordináciu pri riešení problematických bánk a finančných inštitúcií. V mnohých prípadoch sa na záchranu použili finančné prostriedky zo štátnych rozpočtov s cieľom zabezpečiť stabilitu finančného systému, ochrániť vkladateľov a zabrániť prepadu reálnej ekonomiky.

- 15.5.2014 Európsky parlament schválil smernicu, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií bánk a obchodníkov s cennými papiermi (**BRRD**).
- 15.7.2014 Európsky parlament schválil nariadenie, ktorým sa stanovujú jednotné pravidlá a jednotný postup riešenia krízových situácií bánk a obchodníkov s cennými papiermi v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a jednotného fondu na riešenie krízových situácií bánk (**Nariadenie SRM**).
- 1.1.2015 – Single Resolution Board (SRB) prevzal plánovanie riešenia krízových situácií (6 stálych členov).
- **1.1.2016** – SRB prevzal riešenie krízových situácií.

II. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií. Single Resolution Mechanism (SRM)

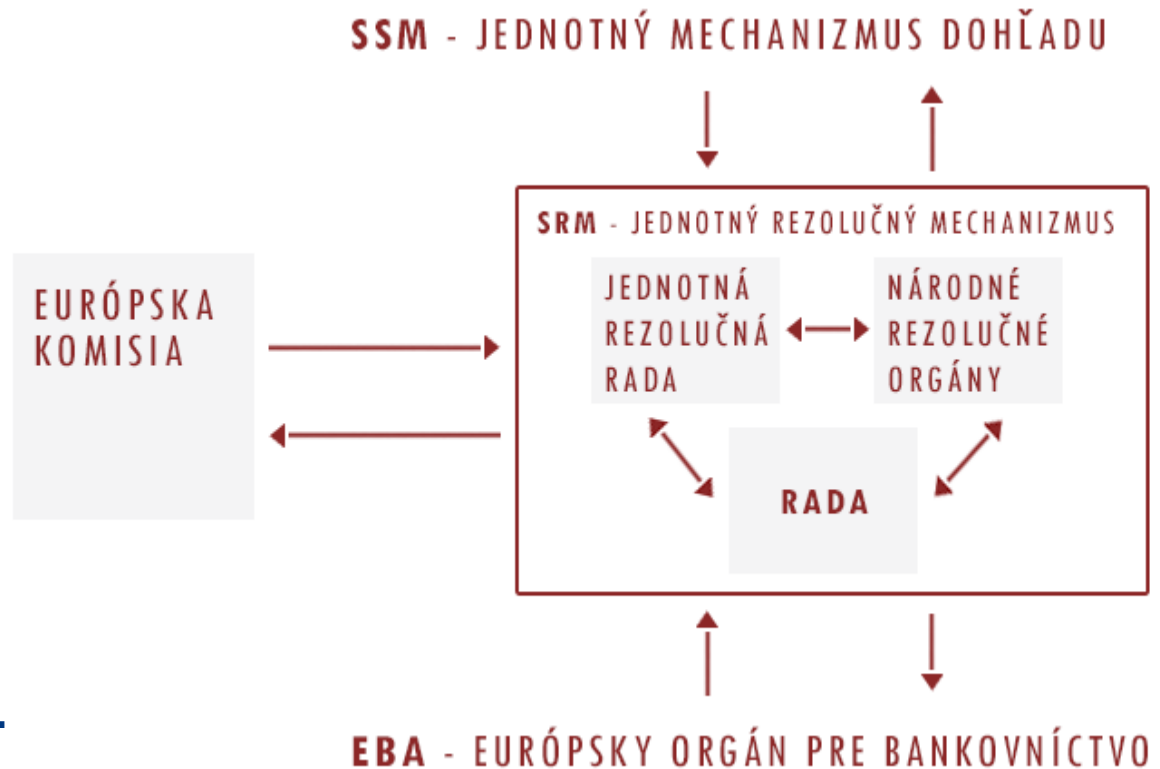

Jednotná rezolučná rada so sídlom v Bruseli.

Národné rezolučné orgány krajín eurozóny.

Národné rezolučné orgány ostatných krajín EÚ, ktoré sa dobrovoľne rozhodli zapojiť do jednotného rezolučného mechanizmu.

Hlavným cieľom Rady je predchádzať krízovým situáciám vybraných inštitúcií a skupín vo finančnom sektore a v prípade ich vzniku efektívne riešiť krízovú situáciu so zreteľom na zachovanie finančnej stability a zabezpečenie ochrany majetku klientov danej inštitúcie a skupiny.

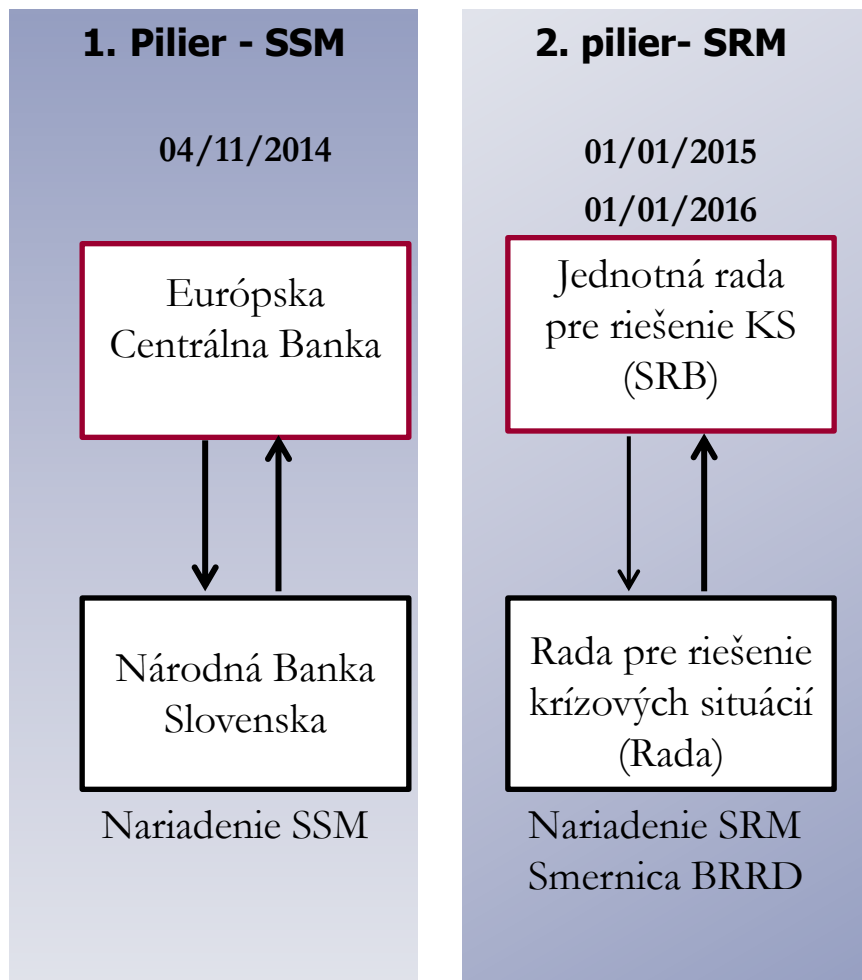
Ciele piliera II. podľa Nariadenia SRM:

- Riešenie krízových situácií sa má zabezpečovať prostredníctvom centrálného uplatňovania pravidiel pre riešenie krízových situácií bánk stanovených v BRRD vo vzťahu k bankám z členských štátov EU zúčastnených v SRM.
- Posilnenie vnútorného trhu v oblasti bankovníctva a súčasne zachovanie rovnakých podmienok.
- Zachovanie finančnej stability a posilnenie dôvery v banky cez zabezpečenie kontinuity ich kritických funkcií.
- Minimalizácia strát v prípade úpadku významnej banky pre spoločnosť ako celok, najmä pre daňovníkov, ochrana vkladateľov a zníženie miery morálneho hazardu (minimalizácia potreby záchrany bánk z verejných zdrojov – tzv. „bail-out“).

II. Pilier bankovej únie – Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií. Single Resolution Mechanism (SRM)

Architektúra SRM z pohľadu rozhodovacích právomocí:

Symetrická štruktúra 1. a 2. piliera

01/01/2015

- Jednotná rada (SRB) má v kompetencii „významné inštitúcie“ (SI) rovnaké ako ECB a navyše cezhranične podnikajúce banky s viac ako 2 entitami v participujúcich štátoch.
- Rada má v kompetencii „menej významné inštitúcie“ (LSI) rovnaké ako NBS.
- SRB spolupracuje s Radou pri tvorbe plánov riešenia krízových situácií a hodnotení riešiteľnosti krízových situácií inštitúcií.

01/01/2016

- SRB získal právomoc riešiť krízové situácie; konečné schválenie rozhodnutí SRB (tzv. tichou procedúrou) je na Európskej komisii a Rade EÚ.
- Poradnú a výkonnú právomoc vo vzťahu k SI na Slovensku zabezpečuje Rada.
- Finančnú stránku zastrešuje Jednotný fond pre riešenie krízových situácií.

Nové povinnosti pre inštitúcie:

1. Vypracovanie a aktualizácia ozdravných plánov
 - Schvaľovanie ozdravných plánov vykonáva dohľad NBS, resp. ECB.
2. Dodržiavanie požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené záväzky (MREL – Minimum Requirements on Eligible Liabilities)
 - Výšku určuje Rada po prerokovaní s dohľadom NBS, resp. SRB po dohode s ECB, na základe procesu plánovania riešenia krízových situácií.
3. Platenie príspevkov do Jednotného fondu pre riešenie krízových situácií
 - Výška príspevkov zohľadňuje rizikový profil vybranej inštitúcie.
4. Poskytovanie súčinnosti a informácií v procese plánovania riešenia krízových situácií.

Aktuálne návrhy zmien v BRRD a Nariadení SRM:

23.11.2016 Európska komisia (EK) zverejnila:

- návrh novely smernice o riešení krízových situácií (BRRD)
- návrh novely nariadenia o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií (SRM)

Dôležité zmeny v BRRD a SRM z hľadiska možných dopadov na SSM:

- Cieľom novely BRRD č. 1 je čiastočná harmonizácia „bank insolvency creditor hierarchy“ vytvorením novej „triedy aktív“ tzv. „non-preferred senior debt“.
- Cieľom novely BRRD č. 2 a novely SRMR je zosúladenie MREL s globálnym ukazovateľom Total lost-absorbing capacity (TLAC), najmä zmena MREL bázy z celkové záväzky plus vlastné zdroje na rizikovo vážené aktíva, spresnenie procesu stanovenia MREL pre bankovú skupinu a spresnenie konceptu „rezolučná stratégia“. Navrhuje sa možnosť požadovať vyššiu absorpciu strát, ako zodpovedá požiadavke na vlastné zdroje (koncept „guidance“), ako aj tzv. moratórium – právomoc rezolučného orgánu pozastaviť plnenie záväzkov banky.
- SR niektoré z týchto zmien nepodporuje. Dôvod: pri aplikovaní tzv. MREL guidance bude možné navýšiť MREL na úroveň, ktorá výrazne presahuje TLAC; umožnenie nahradiť interný MREL čiastočne kolateralizovanou zárukou poskytnutou materskou spoločnosťou zavádza riziko nedostatočnosti kapacity na absorbovanie strát pre banky podnikajúce v SR.

Prečo je potrebný EDIS?

Neexistencia spoločného systému ochrany vkladov pre bankovú úniu znamená, že v prípade rozsiahlych miestnych otrasov, ktoré by mohli presiahnuť možnosti vnútroštátnych systémov ochrany vkladov, zostávajú vkladatelia zraniteľní. Európsky systém ochrany vkladov má pomôcť pri zaistení vkladateľov v celej bankovej únii a tým znížiť riziko hromadného vyberania vkladov z bánk a posilniť finančnú stabilitu.

- 24.11.2015 Európska komisia zverejnila **návrh regulácie pre EDIS** ako posledného z 3 pilierov bankovej únie zameranej na dokončenie hospodárskej a menovej únie.
 - implementácia EDIS sa navrhuje prostredníctvom novely Nariadenia SRM s účinnosťou od roku 2017 (čo je nereálne vzhľadom na silnú opozíciu najmä zo strany DE).
- 13.1.2016 vznikla pod Radou EÚ **pracovná skupina**, v ktorej sú zastúpené všetky členské krajiny EÚ bez ohľadu na to, či sa chcú alebo nechcú zúčastňovať na EDIS.
 - cieľ: príprava pozície Rady EÚ k návrhu Európskej komisie na reguláciu EDIS,
 - názory členských štátov sa odlišujú: DE, SR a ďalšie severné členské štáty pred ďalším pokrokom v rámci spoločného znášania rizika preferujú posilnenie opatrení na znižovanie rizík, južné členské štáty preferujú rýchly pokrok pri EDIS.
 - zhoda naďalej chýba aj v otázke rozsahu pôsobnosti návrhu nariadenia, potreby vytvorenia medzivládnej dohody, regulácie expozícií vplyvu štátneho dlhu, jednotlivých fáz poistenia a mutualizácie Európskeho fondu ochrany vkladov (DIF) atď.

Navrhované fázy EDIS:

- **1. fáza zaistenia** (reinsurance, od 2017-2020), spočiatku bude rozsah krytia obmedzený; poskytovanie krytia finančných vkladov vo výške 20% z EDIS (zvyšných 80% bude financovaných v národných systémoch ochrany vkladov).
- **2. fáza spolupoistenia** (co-insurance, od 2020-2024), podiel krytia finančných vkladov sa bude zvyšovať každým rokom o 20% , až do výšky 80% krytia finančných vkladov v roku 2024.
- **3. fáza poistenia v plnom rozsahu** (full insurance, od 2024), poskytovanie 100% krytia finančných vkladov z EDIS

Navrhovaná účinnosť nariadenia je 20 dní od jeho zverejnenia v Úradnom vestníku EÚ, avšak spustenie EDIS bude závisieť od jeho jednotlivých fáz. Nejednotný postoj členských krajín k návrhu EK a silná opozícia niektorých krajín môže jeho spustenie výrazne oddialiť.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Banková únia v EÚ

Ďakujem za pozornosť...

Prednáška pre študentov
Ekonomicko-správni fakulta
Masarykova univerzita
Brno, 29. marec 2017

Jozef Makúch
guvernér
Národnej banky Slovenska